

Köszönetnyilvánítás

E könyv több évtizedes kutatómunka eredménye; első mondatait 20 évvel ezelőtt írtam le, de gyökerei sokkal régebbre nyúlnak. Három embernek vagyok hálás azért, hogy gyerekkoromban megszerettette velem a zenét: elsősorban édesanyámnak, rajta kívül zongoratanárnőmnek, Kende Ernőnének és Takács Miklós karnagynak. Hálával tartozom azoknak, akik kutatómunkám minden fázisát figyelemmel kísérték és legalaposabb kritikusakim voltak: Horváth Ágnesnek, Bali Jánosnak, Tábor Ádámnak, Abért Miklósnak, továbbá Kondor Ádámnak és Cziegler Istvánnak, akik későbbtől fogva, de ugyanilyen figyelemmel követték munkámat. Gondolatébresztő és sokirányú kérdéseik és megjegyzéseik, a velük folytatott beszélgetések és viták nélkül ez a könyv sokkal szegényebb lenne. Bali Jánosnak a kottapéldák elkészítéséért is köszönettel tartozom. Termékegyek voltak az elmúlt években a Dolinszky Miklóssal, Tillmann J. A.-val és Veres Bálinttal folytatott beszélgetések. Tillmann J. A.-nak külön köszönettel tartozom a kitartó figyelemért, amellyel munkámat követi, több fejezet első változata az ő felkérésére hangozhatott el előadásként az Iparművészeti Egyetem (Moholy-Nagy Művészeti Egyetem) DLA-képzésén. Veres Bálintot pedig a könyv gondos szerkesztéséért illeti még köszönet. A görög szövegek idézésében mindig számíthattam Horváth Judit lelkes segítségére. Az első rész eredeti változatát Balassa Péter emlékének ajánlottam.

A táncról szóló rész sokat köszönhet lányaimnak, Annának és Ráchelnak. Hálás vagyok Földényi F. Lászlónak, Schneller Istvánnak és ifj. Kurtág Györgynek, akik egy-egy fejezet korábbi változatát tüzetesen átolvasták és értő kritikájukkal ösztönöztek pontosabb és árnyaltabb megfogalmazásokra. Észrevételeikkel segítettek Hegedüs Pál, Isztray Simon, Szegedy Balázs és Virág Bálint is.

Köszönet illeti a „Budapest Bank Budapestért” Alapítványt és a Magyar Könyv Alapítványt, amelyek anyagilag támogatták a könyv megjelenését; továbbá a *Pannonhalmi Szemle* és a *Kalligram* folyóirat szerkesztőit, akik az ott megjelent írások kiadási jogát átadták. Köszönet illeti a Typotex kiadó minden munkatársát, továbbá Jutai Pétert türelméért és a tördelés gondosságáért.

Hogy a legtöbbet Tábor Bélának köszönhetek, azt a könyv olvasói könnyen észre fogják venni. Kutatásaim során számos gondolkodó szempontjai hatottak rám inspirálóan, de leginspirálóbbak a vele folytatott beszélgetések és az ő logosz- és szimbólumelemzéseit voltak. Itt találtam szellemi anyanyelvemre. Miután e könyvben a *zene* szellemi kozmoszunkban és történelmünkben betöltött szerepét vizsgálom, természetesen Tábor Béla elemzéseit is tág értelemben vett zeneelméleti szempontból interpretálok. Az ő saját belső szempontjait csak annyiban tudtam kifejteni, amennyiben ez nem szakította meg gondolatmenetem folytonosságát (ld. például a 121. és a 153. oldal lábjegyzetét). Gondolatvilágának, saját szempontrendszerének teljes körű bemutatása elodázhatatlan feladat marad. De a vele és gondolatvilágával való találkozás nélkül e könyv sem jött volna létre.

Budapest, 2008. július 1.

Surányi László